

V Praze 3. června 2024
Čj. 358/2024 -UVCR

Stanovisko

k návrhu
zákona, kterým se mění zákon č. 483/1991 Sb., o České televizi, ve znění pozdějších předpisů,
zákon č. 484/1991 Sb., o Českém rozhlasu, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 348/2005
Sb., o rozhlasových a televizních poplatcích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších
předpisů.

(materiál Ministerstva kultury, č.j.: MK-S 9799/2023, ze dne 5. září 2023,
určený pro Legislativní radu vlády)

I. Úvod:

Návrh zákona přímo neimplementuje právo EU, avšak má přímý vztah především k těmto pramenům práva EU:

- Článek 107 a následujícím a dále článek 45 a 54 Smlouvy o fungování Evropské unie;
- Protokolu (č. 29) o systému veřejnoprávního vysílání v členských státech, připojeném ke Smlouvě o Evropské unii a Smlouvě o fungování Evropské unie;
- Nařízení Rady (EU) 2015/1589 ze dne 13. července 2015, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 108 Smlouvy o fungování Evropské unie (kodifikované znění);
- Nařízení Komise (ES) č. 794/2004 ze dne 21. dubna 2004, kterým se provádí nařízení Rady (EU) 2015/1589, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 108 Smlouvy o fungování Evropské unie;
- Sdělení Komise o použití pravidel státní podpory na veřejnoprávní vysílání, Úř. věst. C 257, 27.10.2009, s. 1—14.

Dále se návrhu zákona dotýkají nepřímo také:

- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/13/EU ze dne 10. března 2010 o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících poskytování audiovizuálních mediálních služeb (směrnice o audiovizuálních mediálních službách);
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1808 ze dne 14. listopadu 2018, kterou se mění směrnice 2010/13/EU o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících poskytování audiovizuálních mediálních služeb (směrnice o audiovizuálních mediálních službách) s ohledem na měnící se situaci na trhu;

- Směrnice Komise 2006/111/ES ze dne 16. listopadu 2006 o zprůhlednění finančních vztahů mezi členskými státy a veřejnými podniky a o finanční průhlednosti uvnitř jednotlivých podniků (kodifikované znění).

II. Připomínky a návrhy změn:

Účelem návrhu zákona je reagovat na technologický vývoj prostředí, navázat činnost České televize a Českého rozhlasu na požadavky vyplývající z práva Evropské unie pro použití pravidel státní podpory na veřejnoprávní vysílání, a v neposlední řadě (viz novela zákona o rozhlasových a televizních poplatcích) zajistit udržitelnost financování veřejnoprávních médií.

Ač návrh zákona není přímo implementační, má vztah k pravidlům práva EU týkajícím se veřejných podpor.

1.

Předkladatel je názoru, že vztah návrhu k právu veřejných podpor je relevantní. I z tohoto důvodu v důvodové zprávě na několika místech rozvádí vztah ke Sdělení Komise o použití pravidel státní podpory na veřejnoprávní vysílání.

Zároveň má ale předkladatel za to, že navrhovanou změnu pravidel v oblasti televizního a rozhlasového vysílání lze považovat za tzv. existující (stávající) podporu, a že tudíž v tomto případě není nutné ve vztahu k Evropské komisi, pokud jde o pravidla veřejné podpory, činit žádné kroky.

V části Vypořádání připomínkového řízení (část VII. materiálu, str. 48) předkladatel konkrétně uvádí, že znovu vyhodnotil, že se jedná o tzv. existující podporu, a proto o text uvedený na str. 48 části VII doplní důvodovou zprávu. Uvedený text však do důvodové zprávy doplněn nebyl.

Odhlédneme-li od uvedeného nedostatku důvodové zprávy, uvádíme, že i přes ujištění předkladatele máme pochybnosti, zda lze změnu navrhovanou předloženým zákonem bezproblémově označit za stávající podporu.

Nařízení Rady (EU) 2015/1589 v čl. 1 písm. b) vymezuje kritéria tzv. existující podpory.¹ Písmeno c) téhož čl. 1 pak uvádí, že *novou podporou* se rozumí každá podpora, což znamená režimy podpory a jednotlivá podpora, která není existující podporou, včetně změn existující podpory.

Na nařízení Rady (EU) 2015/1589 navazují další pravidla v nařízení Komise (ES) č. 794/2004. Čl. 4 nařízení č. 794/2004 uvádí, kdy se jedná o změnu stávající podpory.²

1

„Existující podporou“ se rozumí:

- aniž jsou dotčeny články 144 a 172 aktu o přistoupení Rakouska, Finska a Švédska, bod 3 a dodatek k příloze IV aktu o přistoupení České republiky, Estonska, Kypru, Lotyšska, Litvy, Maďarska, Malty, Polska, Slovinska a Slovenska, bod 2 a bod 3 písm. b) a dodatek k příloze V aktu o přistoupení Bulharska a Rumunska a bod 2 a bod 3 písm. b) a dodatek k příloze IV aktu o přistoupení Chorvatska, všechny podpory existující v jednotlivých členských státech před vstupem Smlouvy o fungování EU v platnost, to znamená režimy podpory a jednotlivé podpory, které byly zavedeny před vstupem Smlouvy o fungování EU v platnost a zůstávají v příslušných členských státech použitelné i po něm,
- schválená podpora, což znamená režimy podpory a jednotlivé podpory schválené Komisí nebo Radou,
- podpora, která se považuje za schválenou podle čl. 4 odst. 6 nařízení (ES) č. 659/1999 nebo podle čl. 4 odst. 6 tohoto nařízení nebo před nařízením (ES) č. 659/1999, ale v souladu s tímto postupem,
- podpora, která se považuje za existující podporu podle článku 17 tohoto nařízení,
- podpora, která se považuje za existující podporu, protože v době, kdy začala být uskutečňována, nevytvářela podporu a poté se stala podporou následkem vývoje vnitřního trhu bez toho, že by byla členským státem pozměněna. Pokud se některá opatření stala podporou následkem liberalizace činnosti právem Unie, taková opatření nebudou považována za existující podporu po datu stanoveném pro liberalizaci.

2

1. Pro účely čl. 1 písm. c) nařízení (ES) č. 659/1999 se změnou stávající podpory rozumí jakákoli změna kromě úprav čistě formálního či administrativního charakteru, která nemůže ovlivnit hodnocení slučitelnosti opatření se společným

V neposlední řadě i Sdělení komise o použití pravidel státní podpory na veřejnoprávní vysílání dává určité vodítko: v kapitole 4.2 *Charakter podpory: existující podpora v protikladu k nové podpoře* rozvádí určité charakteristiky, byť z uvedeného vyplývá, že závěr může vyslovit až Evropská komise.³

Podle neformálních informací byla v této věci konzultována Evropská komise za účelem zjištění, nakolik jsou naplněny podmínky uvedených nařízení, zejména podmínka zvýšení rozpočtu povoleného režimu podpor přesahující 20 %, resp. z jakých ukazatelů se má v takové situaci vycházet při ověření, zda nedochází k překročení hranice 20 %.

Materiál však žádnou podrobnější informaci v tomto smyslu neuvádí.

K tomu uvádíme, že pokud by po konzultaci s Evropskou komisí nebylo možné navržený režim podřadit pod existující podporu, bylo by nutné přistoupit k notifikaci návrhu Evropské komisi podle čl. 108 odst. 3 SFEU, případně by mohlo být využito i jiného režimu pro služby obecného hospodářského zájmu v souladu s rozhodnutím Evropské komise z 20. 12. 2011 o použití čl. 106 odst. 2 SFEU na státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby udělené určitým podnikům pověřeným poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu (2012/21/EU).⁴ V každém případě je zapotřebí vyjasnit, zda se o „existující podporu“ skutečně jedná, a pokud ne, zvolit příslušný režim pro zajištění slučitelnosti veřejné podpory s vnitřním trhem.

2.

trhem. Zvýšení původního rozpočtu stávajícího režimu podpor maximálně o 20 % se však nepovažuje za změnu stávající podpory.

2. Následující změny stávající podpory se oznamují prostřednictvím formuláře pro zjednodušené oznamování, který je uveden v příloze II:

a) zvýšení rozpočtu povoleného režimu podpor přesahující 20 %;

prodloužení stávajícího povoleného režimu podpor až o šest let se zvýšením rozpočtu nebo bez zvýšení rozpočtu;

c) zpřísnění kritérií pro uplatnění povoleného režimu podpor, snížení výše podpory nebo snížení způsobilých výdajů.

Komise vynaloží veškeré své úsilí, aby rozhodla o každé podpoře, která jí byla oznámena prostřednictvím formuláře pro zjednodušené oznamování, do jednoho měsíce.

3. Zjednodušený oznamovací postup se nepoužívá pro oznamování změn režimů podpor, v jejichž souvislosti členské státy nepředložily výroční zprávy v souladu s články 5, 6 a 7, pokud výroční zprávy za roky, kdy byla podpora poskytnuta, nejsou podány ve stejnou dobu jako oznámení.

³

28.

Podle čl. 1 písm. b) bodu v) procesního nařízení zahrnuje existující podpora rovněž „podporu, která se považuje za existující podporu, protože v době, kdy začala být uskutečňována, nevytvářela podporu a poté se stala podporou následkem vývoje společného trhu bez toho, že by byla členským státem pozměněna“.

29.

V souladu s judikaturou Soudního dvora (28) **musí Komise ověřovat, zda se právní rámec, v němž je podpora poskytována, od svého zavedení změnil, či nikoli. Komise se domnívá, že individuální přístup k případům je nejvhodnější** (29), přičemž bere v úvahu všechny prvky spojené se systémem vysílání daného členského státu.

30.

Podle judikatury ve věci Gibraltar (30) by se neměla každá změna existující podpory považovat za přeměnu existující podpory na novou podporu. **Podle Soudu prvního stupně „pouze v případě, že se změna týká vlastní podstaty původního režimu podpory, se tento přeměňuje na nový režim podpory. Pokud lze nový prvek jednoznačně oddělit od původního režimu, nejedná se o podstatnou změnu existujícího režimu“.**

31.

Vzhledem k výše uvedeným úvahám **Komise ve své rozhodovací praxi obvykle zkoumala, 1) zda původní režim financování veřejnoprávní vysílací organizace představuje existující podporu v souladu s pravidly uvedenými výše v bodech 26 a 27; 2) zda následné změny ovlivňují vlastní podstatu původního opatření (tedy povahu výhody nebo zdroje financování, účel podpory, příjemce nebo rozsah činnosti příjemců), nebo zda jsou tyto změny čistě formálního či administrativního charakteru; a 3) v případě, že jde o podstatné následné změny, zda je lze od původního opatření oddělit, což umožňuje jejich samostatné posouzení, nebo zda oddělitelné od původního opatření nejsou a potom je původní opatření jako celek přeměněno na novou podporu.**

⁴ Sdělení Komise, které odkazuje ještě na staré číslování Smlouvy a staré procesní nařízení č. 659/1999 (zrušeno nařízením 2015/1589), zmiňuje možné podřazení pod čl. 87 odst. 3 Smlouvy (dnešní čl. 107 odst. 3), tedy pravidla vyžadující notifikaci podle čl. 108 odst. 3 SFEU, a pak právě pravidla pro podniky pověřené poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu uvedená v tehdejší č. 86 odst. 2 Smlouvy (dnešní čl. 106 odst. 2 SFEU).

K návaznosti návrhu na Sdělení Komise uvádíme, že některá pravidla, např. ohledně významné audiovizuální služby, Sdělení směřuje na členské státy (viz bod 84. nebo 85. Sdělení Komise).⁵

Je otázkou, zda zajištění těchto požadavků pouze prostřednictvím vnitřních předpisů ČR/ČRo je v podmínkách českého právního řádu dostatečné (viz např. ČÁST PRVNÍ, novelizační bod 36. - § 8c odst. 6).

V bodu 38. ČÁSTI DRUHÉ u úpravy Českého rozhlasu zřejmě má být odkazováno na poznámku pod čarou č. 8, nikoli 13 (Sdělení Komise je v zákoně o ČRo uvedeno v poznámce pod čarou č. 8).

Zhodnocení náležitostí důvodové zprávy

V proběhlém připomínkovém řízení byly odstraněny některé nejasnosti a provedeny úpravy v důvodové zprávě s ohledem na návaznost návrhu na Sdělení Komise o použití pravidel státní podpory na veřejnoprávní vysílání. K ostatním nejasnostem viz výše.

III. Závěr:

Návrh zákona přímo nezapracovává právo EU.

Máme ale **pochybnosti** ohledně toho, že **navrženou úpravu je možné bez dalšího považovat za spadající pod tzv. existující podporu**. Máme za to, že je třeba Evropskou komisi minimálně konzultovat v oblasti veřejné podpory, a na základě výsledků konzultací zvolit odpovídající režim tak, aby udělovaná podpora byla slučitelná s vnitřním trhem.

Vypracovaly: JUDr. Veronika Burketová, Ph.D., JUDr. Markéta Whelanová, Ph.D.

Mgr. Ing. Dušan Uher
ředitel odboru kompatibility

5

84.

Jak je uvedeno výše, státní podporu pro veřejnoprávní vysílací organizace je možno využívat k šíření audiovizuálních služeb na všech platformách za předpokladu, že jsou splněny věcné požadavky Amsterodamského protokolu. Za tím účelem členské státy prostřednictvím postupu předběžného hodnocení založeného na otevřené veřejné konzultaci zváží, zda nové významné audiovizuální služby plánované veřejnoprávními vysílacími organizacemi splňují požadavky Amsterodamského protokolu, tedy zda tyto služby uspokojují demokratické, společenské a kulturní potřeby společnosti při náležitém zohlednění jejich možných účinků na podmínky obchodu a na hospodářskou soutěž.

85.

Je na členských státech, aby stanovily (s přihlédnutím k charakteristikám a vývoji trhu vysílání, jakož i k rozsahu služeb, které veřejnoprávní vysílací organizace již nabízí), co lze považovat za „novou významnou službu“. „Nová“ povaha činnosti může záviset mimo jiné na jejím obsahu nebo na způsobu využívání (51). „Významnost“ služby může zohledňovat například finanční zdroje potřebné pro její rozvoj a očekávaný dopad na poptávku. Významné změny stávajících služeb podléhají stejnému posouzení jako významné nové služby.